

Noerhte-Trøndelagen båtsoe-burriej reereme
Reindrifftsforvaltningen Nord-Trøndelag

Landbruks- og Matdepartementet, Reindrifftskontoret
Boks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr:	Dokument:
2009/404	53
Mottatt:	29 SEP 2010 LP/SR
Saksbehandler:	Arkiv:
	778
INNO:	AVSATT:

Dij.buerkiest./Deres ref.:

Mij.buerkiest./Vår ref.:
2010/2677 / 14626/2010/ AHA/ 330

Biejje/Dato:
23.09.2010

Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Høring.

Områdestyret for reindrift i Nord-Trøndelag reinbeiteområde har i møte den 22. september 2010 behandlet ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon som sak 42/10. Møtebok følger vedlagt.

Med hilsen

Aste Hasselvoll
Reindrifftsagronom

Adresse - Adresse

7760 Snåsa

Tellefovne - Telefon

74138050

www.reindrift.no

Telefakse - Telefaks

74138051

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

Sak: 42/10 AH

NY NORSK-SVENSKE REINBEITEKONVENSJON - HØRING**Saksdokumenter:**

1. Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon – høring, høringsbrev med vedlegg fra Landbruks- og Matdepartementet av 7.7.2010

Saksfremstilling:

Reinen på den skandinaviske halvøya har naturlig hatt sine trekkruter øst-vest. Da det ble trukket en grense mellom Norge og Sverige i 1751, ble den sedvanemessige sesongflyttingen sikret et fortsatt grunnlag gjennom den såkalte Lappekedisillen. I lange tidsrom har Lappekedisillen vært avløst av konvensjoner som har regulert den grenseoverskridende reindriften nærmere, senest reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige av 1972 som opphørte å gjelde i 2005.

Det har siden 2004 vært ført forhandlinger mellom Norge og Sverige om en ny konvensjon, og 24. februar 2009 ble en forhandlingsløsning parafert av de to lands forhandlingsledere. Konvensjonen ble så undertegnet av landbruks- og matministeren og den svenske jordbruksministeren 7. oktober 2009.

Med undertegningen har de to land forpliktet seg til en videre oppfølging mot ratifikasjon og ikrafttredelse. Det neste formelle skritt er dermed ratifikasjon, noe som krever Stortingets samtykke.

I den forbindelse er nå saken sendt på høring. Høringsfristen er satt til 15. oktober 2010.

I vedlagte høringsnotat er det kort gjort rede for bakgrunn og forhandlingsprosess. I høringsnotatet er det videre gitt en nærmere omtale av konvensjonen og de ulike bestemmelsene. Konvensjonen med tilhørende vedlegg følger vedlagt. Det som vil være tema i høringen er om konvensjonen, slik den foreligger, skal ratifiseres for påfølgende iverksetting i de to land.

Fremme samarbeid

Konvensjonen som nå foreligger, har i alt 34 artikler med hovedbestemmelser om den grenseoverskridende reindriften. Konvensjonens formål er å fremme og utvikle samarbeidet

Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
--	--

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

mellom landene slik at reinbeitene blir utnyttet på en måte som gir et langsiktig grunnlag for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift i begge land.

Mellomstatlige organer

For gjennomføring av konvensjonen etableres to permanente mellomstatelige organer, en reinbeitenemnd og en overprøvningsnemnd. Reinbeitenemnden er et forvaltningsorgan som skal behandle og avgjøre en rekke spørsmål i henhold til konvensjonens bestemmelser. Overprøvningsnemnden er et domstolliknende organ som skal være klageinstans i forhold til reinbeitenemndens vedtak.

42 beiteområder

Som et av vedleggene til konvensjonen foreligger en områdeprotokoll, som angir hvilke geografiske områder som omfattes og hvem som skal kunne bruke disse. Konvensjonen omfatter områder fra Troms til den nordligste delen av Hedmark og inneholder 42 beiteområder; 24 for svensk reinbeite i Norge, 16 for norsk reinbeite i Sverige, samt to fellesområder på begge sider av riksgrensen. Områdeprotokollen har, i den utstrekning man har funnet det nødvendig, bestemmelser om beitetider og gjerder.

En viktig nyvinning er at reinbeitedistrikt og sameby på nærmere vilkår vil kunne avtale samarbeid som innebærer fravik fra områdeprotokollen.

I Nord-Trøndelag reinbeiteområde har vi følgende beiteområder som er/ blir berørt av områdeprotokollen til konvensjonen:

Beiteområde	Beiteområde for	Merknad
Sipmehke i Nord-Trøndelag fylke	Frostviken norra sameby	Gjerde mot Østre Namdal rbd
Baajme i Jämtlands län	Østre Namdal reinbeitedistrikt	Gjerde mot Frostviken norra sameby
Mesklumpen i Jämtlands län	Felles område for Frostviken norra sameby og Østre Namdal rbd	
Jorm i Jämtlands län	Østre Namdal rbd	Gjerde mot Frostviken norra sameby
Mealkohe (Hartkjølen) i Nord-	Beiteområde for Jiingevaerie sameby (Hotagen) og to	Har egen samarbeidsavtale
Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO	

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

Trøndelag fylke	siidaandeler fra Østre Namdal rbd	
Laadth-gieles (Torrøn – Holdern) i Jämtlands län	Skæhkere rbd	Gjerde mot Kall sameby

Ut over dette er det særskilte bestemmelser om riksgrensegjerder langs følgende områder i Nord-Trøndelag:

Strekning	Mellom	Ansvar
Kingen – Bjørkvatnet	Loarte rbd og Joevnevaerie (Offerdal) sameby	Satt opp i forbindelse med kraftutbygging, privat eid av Fortum energi
Bjørkvatnet -Gjevsjøen	Loarte rbd og Njaarke (Søsjø) sameby	Privat eid av Njaarke (Søsjø) sameby
Torrøn - Breivatnet	Skæhkere rbd og Kall sameby samt Gaasken-Laante (Færen) rbd og Kall sameby	Strekningen er fordelt mellom norske og svenske myndigheter.
Skalsvatnet – Teveldal stasjon	Gaasken-Laante (Færen) rbd og Kall sameby	Satt opp i forbindelse med kraftutbygging, privat eid av Gaasken-Laante (Færen) rbd

Konvensjonen skal også innarbeides i norsk rett gjennom lovvedtak. Det legges opp til at konvensjonen innarbeides i norsk rett ved en ny § 2 a i reindrifstloven som fastslår at konvensjonen skal gjelde som norsk lov. Vedlagt følger et lovforslag som også høringsinstansene bes uttale seg om.

Det gjennomføres en tilsvarende høring i Sverige.

Saksvurdering:

Reinbeitekonvensjonen som nå er lagt ut på høring er et produkt av en prosess som har gått over vel 6 år. Prosessen har vært bred og omfattende og alle berørte parter har ved flere anledninger fått anledning til å komme med innspill og synspunkter. Reindrifstforvaltningen har deltatt på tre møter/ informasjonsmøter om saken.

Reindrifstagnonomen anser fremlagte konvensjon å være et godt verktøy for å fremme og utvikle samarbeidet mellom reinbeitedistrikter og samebyer langs grensen. Den tydeliggjør grensene på en presis og god måte samtidig som den oppfordrer reinbeitedistrikt og samebyers til å inngå privatrettslige avtaler om samarbeid. Dette også om samarbeidet innebærer fravik av fra områdeprotokollen.

Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
--	--

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

En etablering av en ny organisering av forvaltningen av konvensjonsområder vurderes positivt og vil trolig kunne føre til en raskere og bedre forvaltning av grenseoverskridende problemstillinger som det i dag har vært noe vanskelig å ta tak i. Herunder også ulovlig beitende rein.

Når det gjelder områdeprotokollen og endringer av reinbeiteområder i forhold til norsk-svensk konvensjon av 1972 og egne særskilte bestemmelser, så er endringene i praksis av mindre karakter. En kan kanskje snakke om en endring av arronderingsmessig karakter, eller mer presist en tilpasning av grensene slik at de blir mer forenlig med naturlig reindrift i områdene. Østre Namdal reinbeitedistrikt får en noe utvidelse østover i området Jorm og Skjækerfjell reinbeitedistrikt det samme i området Ladth-gieles.

Når det gjelder reinbeiteområdene så har vel de i grunnen vært lite debattert i Nord-Trøndelag. Her har det mer vært plassering av gjerder og anlegg og ikke minst ansvar for vedlikehold av disse som har stått i fokus. Og det er naturlig nok de private gjerdene man har drøftet vedlikeholdsansvaret mest rundt. Fra reindriftsforvaltningens siden har vi uttrykt at vi har sett det formålstjenlig at statene hadde tatt over ansvaret for alt av grensegjerder og tilhørende anlegg. Dette ville ha sørget for en ens forvaltning/ vedlikehold av disse. Men som en ser av konvensjonen så ble en da altså ikke enig om dette. Og det kan en jo for så vidt forstå da en del av gjerdene er satt opp som blant annet erstatninger for vassdragsutbygginger m.v. og ikke som ordinære grensegjerder. Allikevel ser vi i dag at vedlikehold og forvaltning av de private gjerdestrekningene er problematisk og det oppstår gjerne en del unødvendige uenigheter om rein som kommer over fra naboene langs disse. Reindriftsagronomen mener nå at en skal vente med å jobbe videre med denne saken til reinbeitenemnden har blitt etablert. Når det nå legges opp til at en slik nemnd skal opprettes for å ta seg av forvaltningen av konvensjonsområdene anses det naturlig å spille inn en slik sak dit.

Reindriftsagronomens forslag til vedtak:

Områdestyret i Nord-Trøndelag reinbeiteområde har mottatt ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon på høring. Områdestyret mener fremlagte konvensjon er med på å fremme og utvikle samarbeidet mellom landene slik at reinbeitene blir utnyttet på en måte som gir et langsiktig grunnlag for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift i begge land. Områdestyre vil herunder spesielt fremheve den foreslåtte organisering med reinbeitenemnd og en overprøvningsnemnd og videre reinbeitedistrikt/ samebyers mulighet til å avtale samarbeid som innebærer fravik av fra områdeprotokollen som positivt.

Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
--	--

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

Områdestyrets behandling:**Forslag til vedtak fra Inger Marit Eira Åhren:**

Områdestyret i Nord-Trøndelag avviser forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon.

Begrunnelse:

Forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon er beheftet med alvorlige mangler slik at det ikke kan vedtas i nåværende form. Noen av konvensjonens bestemmelser må bli gjenstand for omforhandlinger innen forslaget vedtas.

Det må åpnes for omforhandlinger av områdeprotokollene med aktiv deltakelse fra de berørte reinbeitedistrikt / samebyer. Målet med forhandlingene er å oppnå enighet mellom berørte reinbeitedistrikt / sameby. Grunnlaget for enighet skal dokumenteres.

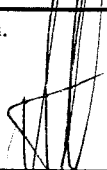
Reinbeitekonvensjonen må respektere at beiteretten er en eiendomsrett. Dette kommer ikke i tilstrekkelig grad frem i konvensjonens Artikkel 8. Bestemmelsen i Artikkel 8 må omformuleres slik at:

Om områdeprotokoll medfører at reinbeitedistrikt eller sameby fratras beiteland har den respektive stat dette skjer i ansvar for erverv av nødvendig beiteområder og rettigheter gjennom ordinær ekspropriasjons ordning, jmfør Gr.lovens § 105. Erstatning skal utgå i første omgang ved å erstatte tapt beiteland med nye beiteområder. Reinbeitekonvensjonen kan ikke skyve over ansvaret til den enkelte reinbeitedistrikt / sameby at gjennom rettsprosesser få tilbakeført bruksrettigheter som tradisjonelt har tilhørt reinbeitedistriktet / samebyen. På svensk side vil reinbeitedistrikt få bevisbyrden pålagt i en slik rettsprosess, i tillegg til de økonomiske byrdene som en rettssak vil medføre og som reinbeitedistrikt ikke nødvendigvis har midler til dekke. Videre kommer reinbeitedistrikt / samebyen under de mange år en tvist normalt pågår ikke ha tilgang til sine beiteområder, noe som kan medføre store, irreversible skader.

Om reinbeitekonvensjonen allikevel fører til rettstvist om beiteland må det pålegges statene å dekke kostnadene forårsaket av rettsprosesser i slike mål.

Slik som beskrevet kan nødvendige korrigeringer av reinbeitekonvensjonen skje gjennom at utvalgte deler av reinbeitekonvensjonen blir gjenstand for reforhandlinger. Deretter kan de omformulerte bestemmelsene inkorporeres i den modell som regulerer den grenseoverskridende reindriften, slik forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon allerede legger opp til. Reinbeitekonvensjonen kan da godkjennes. Denne prosessen kan gjennomføres i løpet av et år.

Konvensjonsprosessen sluttføres ved å umiddelbart nedsette en ny forhandlingsgruppe med samme mandat som forrige, med oppdrag å presentere revidert forslag til reinbeitekonvensjon innom ett års tid.

Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
--	---

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

Det understrekes at statene Norge og Sverige er ansvarlig for den oppståtte situasjonen. Det er derfor uakseptabelt, slik nåværende forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon legger opp til, at ansvaret pålegges den enkelte reindriftsutøver å håndtere de konsekvenser en tvangsomfordeling av reinbeiteland medfører for den enkelte. Det er tvert imot statenes ansvar å sørge for at konvensjonen ferdigstilles og at statene bærer byrdene som reindriftsnæringen har blitt påført og fortsatt påføres. Det ansvaret tar staten best ved å agere i henhold til forslaget som her beskrives.

Forslag til vedtak fra Inge Marit Eira Åhren enstemmig vedtatt.

Områdestyrets vedtak:

Områdestyret i Nord-Trøndelag avviser forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon.

Begrunnelse:

Forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon er beheftet med alvorlige mangler slik at det ikke kan vedtas i nåværende form. Noen av konvensjonens bestemmelser må bli gjenstand for omforhandlinger innen forslaget vedtas.

Det må åpnes for omforhandlinger av områdeprotokollene med aktiv deltakelse fra de berørte reinbeitedistrikt / samebyer. Målet med forhandlingene er å oppnå enighet mellom berørte reinbeitedistrikt / sameby. Grunnlaget for enighet skal dokumenteres.

Reinbeitekonvensjonen må respektere at beiteretten er en eiendomsrett. Dette kommer ikke i tilstrekkelig grad frem i konvensjonens Artikkel 8. Bestemmelsen i Artikkel 8 må omformuleres slik at:

Om områdeprotokoll medfører at reinbeitedistrikt eller sameby fratras beiteland har den respektive stat dette skjer i ansvar for erverv av nødvendig beiteområder og rettigheter gjennom ordinær ekspropriasjons ordning, jmfør Gr.lovens § 105. Erstatning skal utgå i første omgang ved å erstatte tapt beiteland med nye beiteområder. Reinbeitekonvensjonen kan ikke skyve over ansvaret til den enkelte reinbeitedistrikt / sameby at gjennom rettsprosesser få tilbakeført bruksrettigheter som tradisjonelt har tilhørt reinbeitedistriktet / samebyen. På svensk side vil reinbeitedistrikt få bevisbyrden pålagt i en slik rettsprosess, i tillegg til de økonomiske byrdene som en rettssak vil medføre og som reinbeitedistrikt ikke nødvendigvis har midler til dekke. Videre kommer reinbeitedistrikt / samebyen under de mange år en tvist normalt pågår ikke ha tilgang til sine beiteområder, noe som kan medføre store, irreversible skader.

Om reinbeitekonvensjonen allikevel fører til rettsvist om beiteland må det pålegges statene å dekke kostnadene forårsaket av rettsprosesser i slike mål.

Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
--	--

MØTEBOK

Områdestyret i Nord-Trøndelag	Møtested Snåsa	Møtedato 22.9.2010
--	--------------------------	------------------------------

Slik som beskrevet kan nødvendige korrigeringer av reinbeitekonvensjonen skje gjennom at utvalgte deler av reinbeitekonvensjonen blir gjenstand for reforhandlinger. Deretter kan de omformulerte bestemmelsene inkorporeres i den modell som regulerer den grenseoverskridende reindriften, slik forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon allerede legger opp til. Reinbeitekonvensjonen kan da godkjennes. Denne prosessen kan gjennomføres i løpet av et år.

Konvensjonsprosessen slutføres ved å umiddelbart nedsette en ny forhandlingsgruppe med samme mandat som forrige, med oppdrag å presentere revidert forslag til reinbeitekonvensjon innen ett års tid.

Det understrekes at statene Norge og Sverige er ansvarlig for den oppståtte situasjonen. Det er derfor uakseptabelt, slik nåværende forslag til ny norsk- svensk reinbeitekonvensjon legger opp til, at ansvaret pålegges den enkelte reindriftsutøver å håndtere de konsekvenser en tvangsomfordeling av reinbeiteland medfører for den enkelte. Det er tvert imot statenes ansvar å sørge for at konvensjonen ferdigstilles og at statene bærer byrdene som reindriftnæringen har blitt påført og fortsatt påføres. Det ansvaret tar staten best ved å agere i henhold til forslaget som her beskrives.

Sign. 	Utskrift sendt til: Det kongelige Landbruks- og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 OSLO
---	--